

Sygn. akt: I Ns 825/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Remigiusz Drzewiecki

Protokolant: sekretarka Anna Jakubiszyn

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2016 r. na rozprawie w N.

sprawy z wniosku M. D.

z udziałem B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego, Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w N., U. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W., (...) S.A z siedzibą w Luksemburgu

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia spadkowego po J. S. w terminie

postanawia:

oddalić wniosek.

UZASADNIENIE

Dnia 16 czerwca 2016 roku wnioskodawczyni M. D. wniosła o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych nie złożenia w terminie oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku i o przyjęcie oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku po J. S. zmarłym dnia 20 kwietnia 2014 roku w N., ostatnio stale zamieszkałym w N..

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni wskazała, że spadkodawca J. S. zmarł 20 kwietnia 2014 r. w N.. Wnioskodawczyni jest córką spadkodawcy. Nigdy nie miała z ojcem bezpośredniego kontaktu, sylwetkę ojca zna jedynie z fotografii. Wnioskodawczyni nigdy też nie zabiegała o kontakt z ojcem, nie uzyskiwała też na jego temat żadnych informacji. Była wychowywana tylko przez matkę, która zmarła 14 maja 1988 r., kiedy wnioskodawczyni miała 18 lat. W dniu 7 czerwca 2016 r. wnioskodawczyni otrzymała od (...) S. A. z siedzibą w G. pismo z dnia 25 maja 2016 r., w którym wymieniona spółka zwróciła się do wnioskodawczyni o przedstawienie informacji o toczącym się postępowaniu spadkowym po ojcu. Wnioskodawczyni nic nie wiadomo, by toczyło się postępowanie spadkowe po jej ojcu. Wnioskodawczyni po otrzymaniu powyższego pisma zorientowała się, że jej ojciec J. S. pozostawił po sobie długi. W kancelarii Komornika Sądowego przy SR w Nysie A. U. otrzymała informację, że przeciwko J. S. toczyły się postępowania egzekucyjne z wniosku wierzycieli: Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w N., U. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego w W. oraz (...) w Luksemburgu. Wnioskodawczyni wskazała, że niezłożenie przez nią oświadczenia o odrzuceniu spadku wynikało z błędu prawnie doniosłego. Błąd w przypadku wnioskodawczyni wynika z braku jakiegokolwiek kontaktu z ojcem. Gdyby wnioskodawczyni wiedziała o długach ojca, to pewnie odrzuciłaby spadek,

W odpowiedzi na wniosek z dnia 21 lipca 2016 roku (k. 19) uczestniczka postępowania Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w N. wniosła o oddalenie wniosku wskazując, że wnioskodawczyni nie udowodniła braku swojej winy w niezłożeniu oświadczenia spadkowego w terminie.

W odpowiedzi na wniosek z dnia 10 sierpnia 2016 roku (k. 30-34) uczestnik postępowania (...) S. A. w G. w pierwszej kolejności podniósł zarzut braku legitymacji biernej po swojej stronie, wskazując, że uczestnikiem postępowania powinien być B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, który jest wierzycielem spadkodawcy. Z ostrożności procesowej uczestnik domagał się oddalenia wniosku oraz zasądzenia na rzecz uczestnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zdaniem uczestnika wnioskodawczyni nie złożyła oświadczenia o odrzuceniu spadku tylko wskutek niezachowania należytej staranności. Wnioskodawczyni nie wykazała, że nie utrzymywała żadnych kontaktów ze spadkodawcą oraz, że nie posiadała żadnej wiedzy o jego sytuacji życiowej i finansowej.

Na rozprawie dnia 28 września 2016 r. (k. 48-51) wnioskodawczyni podtrzymała żądanie wniosku i złożyła oświadczenie o odrzuceniu spadku. Podała, że o śmierci ojca dowiedziała się od opieki społecznej.

Na rozprawie dnia 28 września 2016 r. (k. 49) Sąd Rejonowy w Nysie zwolnił od udziału w sprawie w charakterze uczestnika (...) S. A. w G. oraz wezwał do udziału w niniejszej sprawie w charakterze uczestnika postępowania B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawca J. S. zmarł 20 kwietnia 2014 roku w N., ostatnio na stałe zamieszkiwał w N.. W dacie śmierci był rozwiedziony. Spadkodawca wcześniej pozostawał w związku małżeńskim z K. S. z domu K.. Małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Powiatowego w N. z dnia 10 kwietnia 1973 r. sygn. akt I.2(...) Z tego małżeństwa spadkodawca miał jedno dziecko to jest wnioskodawczynię M. D. z domu S. urodzoną (...) Matka spadkodawczyni K. S. z domu K. zmarła dnia 14 maja 1988 r.

Dowód: odpis skrócony aktu zgonu J. S. k. 4; odpis skrócony aktu urodzenia M. S. k. 5; odpis skrócony aktu małżeństwa K. S. oraz J. S. k. 6; odpis skrócony aktu zgonu K. S. z domu K. k. 7.

Wnioskodawczyni M. D. jest sekretarką, ma wykształcenie średnie ogólne, mieszka w N.. O śmierci ojca dowiedziała się 1 tydzień po jego śmierci, kiedy przyszedł do niej pracownik opieki społecznej, zapytać, czy pochowa ojca, a ona odmówiła. Wnioskodawczyni za życia J. S. nie miała z nim żadnych kontaktów. J. S. odszedł od matki wnioskodawczyni, kiedy wnioskodawczyni miała pół roku. Później spadkodawca nie kontaktował się z wnioskodawczynią i nie płacił należnych jej alimentów. Za niepłacenie alimentów odbywał karę pozbawienia wolności.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawczyni k. 48-49, 51; zeznania świadka D. K. k. 62, 64.

W dniu 25 maja 2006 r. (...) S. A. z siedzibą w G. zwrócił się do M. D. o przesłanie dokumentacji spadkowej po J. S.. W piśmie wskazano, że zadłużenie J. S. z tytułu kredytu ratalnego nr (...) z 6.11.2008 r. wynosi 6.627,70 zł.

Dowód: pismo z 25.05.2016 r. k. 7

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych nie złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. S. w terminie złożony przez M. D. należało oddalić.

Zgodnie z art. 1015 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie śmierci spadkodawcy oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. W przypadku braku oświadczenia spadkobiercy w terminie 6 miesięcy przyjmuje się, iż przyjął on spadek wprost. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba nie mająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1015 § 2 k.c.). Z treści przepisu art. 1016 k.c. wynika natomiast, że w przypadku, kiedy jeden ze spadkobierców przyjął spadek z

dobrodziejstwem inwentarza, uważa się, że także spadkobiercy, którzy nie złożyli w terminie żadnego oświadczenia przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza.

Zgodnie z art. 1019 § 1 k.c. jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami:

- 1) uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem;
- 2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca.

Zgodnie z art. 1019 § 2 k. c. spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyższy sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu. Zgodnie zaś z art. 1019 § 3 k.c. uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd.

Zgodnie z art. 690 k.p.c. w razie uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku sąd przeprowadza rozprawę. Jeżeli skutek prawomocnego zatwierdzenia przez sąd uchylenia się, o którym mowa w § 1, ulega zmianie krąg osób, co do których nabycie spadku zostało już stwierdzone albo zarejestrowany został akt poświadczenia dziedziczenia, sąd po przeprowadzeniu rozprawy zmienia z urzędu postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku albo uchyla zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia i orzeka w tym przedmiocie.

W niniejszej sprawie Sąd oddalił wniosek o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych nie złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. S. złożony M. D., albowiem zdaniem Sądu wnioskodawczyni wykazała się brakiem należytej staranności w ustaleniu stanu spadku J. S..

Wnioskodawczyni dowiedziała się o śmierci spadkodawcy jeszcze przez jego pogrzebem, pracownik opieki społecznej zwrócił się bowiem do niej z pytaniem, czy pokryje koszty pogrzebu, a ona tego nie chciała zrobić. Wnioskodawczyni za życia J. S. nie miała z nim żadnych kontaktów. J. S. odszedł od matki wnioskodawczyni, kiedy wnioskodawczyni miała pół roku. Później spadkodawca nie kontaktował się z wnioskodawczynią i nie płacił należnych jej alimentów. Za niepłacenie alimentów odbywał karę pozbawienia wolności. Wnioskodawczyni mogła więc przypuszczać, że spadkodawca może mieć jakieś zadłużenia. Nie podjęła żadnych starań w poszukiwaniu zadłużenia spadkodawcy. Wnioskodawczyni zamieszkuje na stałe w miejscowości, w której zamieszkiwał spadkodawca. Wnioskodawczyni powinna zdaniem Sądu podjąć w tym zakresie poszukiwania, albowiem ojciec nie utrzymywał z nią stosunków i wcześniej miał zobowiązania alimentacyjne. Błąd, którego dopuściła się wnioskodawczyni nie składając oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie 6 miesięcy od dowiedzenia się o tytule jej powołania nie jest błędem istotnym.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 29 listopada 2012 (II CSK 172/12, LEX nr 1299156) poprzestanie na pozbawionym podstaw przypuszczeniu dotyczącym stanu majątku spadkowego jest wyrazem braku należytej staranności, który uniemożliwia uchylenie się od skutków prawnych złożenia albo niezłożenia oświadczenia woli w oparciu o przepisy o wadach oświadczenia woli, jeśli pomiędzy niedołożeniem wymaganej w okolicznościach sprawy dbałości a brakiem rozeznania co do przedmiotu spadku zachodzi zależność przyczynowo-skutkowa. Wobec tego za błąd istotny spadkobiercy uznać należy brak wiedzy o stanie spadku, mimo podjęcia właściwych i możliwych działań, zmierzających do ustalenia rzeczywistego stanu spadku. Stwierdzenie, że spadkobierca nie dołożył należytej staranności powinno być poprzedzone oceną okoliczności konkretnej sprawy i ustaleniem, jakich aktów staranności można było od niego wymagać. Odnosi się to do sprecyzowanych czynności, które faktycznie i prawnie spadkobierca mógłby podjąć, zmierzając do uzyskania koniecznej wiedzy o spadku. W razie niepodjęcia przez spadkobiercę żadnych czynności, wskazane jest określenie, jakich działań, w okolicznościach danej sprawy, prowadzących do pozyskania tej wiedzy można było od niego wymagać, ponieważ doprowadziłyby do uniknięcia błędu.

Natomiast w uzasadnieniu postanowienia z 18 marca 2010 r. (CSK 337/09, LEX nr 677786) Sąd Najwyższy stwierdził, że sąd spadku bada z urzędu zasadność uchylenia się przez spadkobierców od skutków ich bezczynności (art. 1019 § 2 k.c.), ponieważ może to mieć istotny wpływ na ustalenie kręgu spadkobierców i na odpowiedzialność spadkową

(art. 670 k.p.c. i art. 677 k.p.c.). (...) stanowiska uczestników nie mają tu istotnego znaczenia, ponieważ muszą oni udowodnić swoje twierdzenia wobec sądu (art. 6 k.c.). W tym celu sąd wyznacza rozprawę (art. 690 k.p.c.). Nie jest błędem istotnym - w rozumieniu art. 1019 § 2 k.c. w związku z art. 84 § 1 i 2 k.c. - nieznaną przedmiotu spadku pozostająca w związku z przyczynowym z niedołożeniem przez spadkobiercę należytej staranności w ustalaniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie powołanych wyżej przepisów prawa orzekł jak w postanowieniu.